

TBBM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 12920
Tarih : 25.09.2025

32108

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **Adalet Bakanı Yılmaz Tunç** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Öznur Bartin

Hakkâri Milletvekili

Hakkâri ilimizin merkezine bağlı Sümbül Mahallesi'nde bulunan Serê Solan Mezarlığı'nın kimsesizler bölümünde, farklı tarihlerde yaşamını yitirdiği bildirilen, HPG, YJA-STAR ve YPG mensubu oldukları iddia edilen 9 kişiye ait cenaze, yaklaşık 10 yıldır kimlikleri tespit edilmeden ve ailelerine teslim edilmeden tutulmaktadır.

Tanık anlatımlarına göre bu cenazeler, ailelerinin bilgisi ve rızası olmaksızın, çoğunlukla gece saatlerinde ve helikopterle taşınarak mezarlığın kimsesizler bölümüne defnedilmiş, mezarlara yalnızca "E" (erkek) ve "K" (kadın) harfleri yazılmıştır. Bu harflerin çoğu zamanla doğal koşullar nedeniyle aşınmış, mezarların fiziki bütünlüğü bozulmuş ve toprak karışması nedeniyle cenazelerin teşhisi daha da güçleşmiştir.

Mezarlıkta daha önce bulunan 19 cenazenin, alınan DNA örnekleriyle kimliklerinin tespit edilerek ailelerine teslim edildiği kamuoyuna yansımıştır. Ancak halen kimsesizler bölümünde gömülü olan 9 cenazeye ilişkin benzer bir işlem yapılmamıştır.

Bu durum hem ölüye saygı ilkesine hem de yakınlarının cenazeye ulaşma, dini ve kültürel defin hakkı gibi temel haklarına açıkça aykırılık teşkil etmektedir. Anayasa'nın 17. maddesi gereği, herkesin yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma hakkı olduğu gibi, yaşamın sona ermesiyle birlikte de insan onurunun korunması yükümlülüğü devam eder. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatları ve Birleşmiş Milletler belgeleri de mezarların korunmasını, kayıpların bulunmasını ve ailelerin bilgilendirilmesini devletin pozitif yükümlülüğü olarak tanımlar.

Ayrıca, cenazelerin ailelerinin bilgisi ve rızası olmaksızın defnedildiği, gömü işlemlerinin usule ve hukuka aykırı biçimde gerçekleştirildiği, cenazelerin kimliklerinin tespitine yönelik yükümlülüklerin yerine getirilmediği dikkate alındığında, bu uygulamalarda ihmali veya kusuru bulunan kamu görevlileri hakkında derhal adli ve idari süreçlerin başlatılması hem hukukun üstünlüğü hem de toplumsal barış açısından elzemdir.

Bu çerçevede, Serê Solan Mezarlığı'nda bulunan cenazelerin kimliklerinin tespit edilerek ailelerine teslim edilmesi, insan onuruna uygun şekilde yeniden ve onurlu biçimde defnedilmeleri; ayrıca mezarlık alanının fiziki koşullarının iyileştirilerek mezar yerlerinin korunmasına yönelik gerekli adli ve idari işlemlerin ivedilikle başlatılması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1. Serê Solan Mezarlığı'na defnedilen ve kimliği belirlenemeyen 9 cenaze ile ilgili bugüne kadar herhangi bir adli soruşturma yürütülmüş müdür?
2. Serê Solan Mezarlığı'nda ailelerinin bilgisi olmadan defnedilen ve kimlikleri tespit edilmeyen cenazeler hakkında, sorumluluğu bulunan kamu görevlileri hakkında şimdiye dek herhangi bir adli işlem başlatılmış mıdır? Başlatılmadıysa gerekçesi nedir?
3. Cenazelerin kimlik tespiti için alınan DNA örnekleri var mıdır? Varsa bu veriler neden ailelerle paylaşılmamaktadır?
4. Bu kişilerin "kimsesiz" olarak tanımlanmasına yönelik hangi yargı veya idari kararlara dayanılmıştır?
5. Bu cenazelerin ailelerinin başvurusuna rağmen teslim edilmemiş olması durumunda yasal gerekçeler nelerdir?
6. Cenazelerin yeniden defin edilmesi veya ailelerine teslim edilerek dini ve kültürel vecibeler doğrultusunda gömülmesine ilişkin herhangi bir yasal engel bulunmakta mıdır?